

I SESIJA: (LITERATŪRINIAI) TEKSTAI IR KONTEKSTAI

Dalia Pauliukevičiūtė

Apsinuodijimo knygomis būdai XIX a. pabaigoje

Tyrinėjantiems lietuvių literatūros kontekstus Marijos Rodziewiczównos kūrybą aktualią padaro jos prierašumas senosios Lietuvos mitui. Galbūt atsitiktinė aplinkybė – pirmieji lietuviški rašytojos kūrinių vertimai pasirodė emigrantų spaudoje – taip pat kuria įspūdį, kad Rodziewiczówna atstovauja palikto ir nebeapasikeisiančio pasaulio nostalgijai. Pranešime aptariami keli mažiau žinomi rašytojos romanai ir svarstomas aistringų skaitytojų ir socialinės kaitos ryšys bei skaitymo situacija XIX a., paverčianti knygas feminizmo, nihilizmo ar litvomanijos nuodais arba vaistais nuo jų.

LLTI

Naujosios literatūros skyrius

Disertacijos tema:

Lazdynų Pelėdos kūryba: problemos ir kontekstai

Virginija Cibaruskė

Pamišusi ekshibicionistė jaudina labiau nei poezija, arba keletas pastabų apie Sylvios Plath recepciją

Amerikiečių poetės Sylvios Plath (1932–1963) kūrybai skirtame straipsnių rinkinyje (*Sylvia Plath*: 2007) Haroldas Bloomas pažymi, kad Plath poezijos vertė ir įtaigumas kyla ne iš poezijos, o iš skaitytoją bemaž erotiškai jaudinančio jos autobiografiškumo, t. y. Plath tekstų poveikis slypi iš eilių besiliejančiame isteriškame ekshibicionizme, tačiau, ir būtent todėl, tai yra dar ne, ar jau nebe, tikra poezija. Pranešime svarstoma, kiek tokia – kontekstinė, autobiografinė, į jusles, betarpišką patirtį, o ne estetiką, poetiškumą orientuojama – skaitymo ir suvokimo strategija susijusi Amerikos literatūroje 6–7 XX a. dešimtmečiais susiformavusiu išpažintinės poezijos (angl. *confessional poetry*), kurios atstovė Plath yra, žanru, o kiek – su (deja, bet) *savaimesuprantamybe*, kad moterų kūryba pirmiausia ir labiausiai laikoma vadinamųjų „moteriškų“, o ne universalių (kultūrinių, literatūrinių ir kt.) patirčių manifestacija.

VU FLF

A. J. Greimo semiotikos

ir literatūros teorijos centras

Disertacijos tema:

Kultūrinės atminties formos XX a. pabaigos lietuvių literatūroje

Aistė Kučinskienė

Lorca ir Mackus, Unamuno ir Putinas, Milašiaus Ispanija – ar yra apie ką kalbėti?

Lietuvių ir ispanų literatūros istorijos neturi daug sąlyčio taškų: nebuvę beveik jokių tiesioginių kontaktų, „įtakų“, sąsajų. Dėl to – jei neskaičiuosime kelių Birutės Ciplijauskaitės tekstų – komparatyvistinių analizių taip pat beveik nėra rašyta. Sykiu pati Ciplijauskaitė yra išsakiusi svarbią šiame kontekste mintį apie lietuvių ir ispanų literatūrų lyginimą: tyrimas galimas, nes panašumai įžvelgiami „labai plačia prasme“. Tačiau universitetų siūlomoms „dvigubos“ studijų programoms (pavyzdžiui, lietuvių filologija ir ispanų kalba) skatina užsiimti šių tekstų lyginimu ir tai aktyviai daroma studentų rašto darbuose. Pranešime apžvelgiama tokių komparatyvistinių tyrimų situacija, keliant klausimą: ar iš tiesų čia galime kalbėti apie „europietiško literatūrų bendrumą“? Aptariami lyginimuose dominuojantys tipologiniai ir teminiai aspektai, lygintinių tekstų sinchroniškumo ir diachroniškumo problemos, teorinių prieigų lyginamosiose analizėse klausimai.

LLTI

Naujosios literatūros skyrius

Disertacijos tema:

Juozo Tumo-Vaižganto epistolinis diskursas

Svetlana Markova

Greitojo mokymosi technologijų reikalingumas šiuolaikiniame gyvenime

Vienintelis būdas suderinti šeimą, studijas ir darbą – turėti greitojo mokymosi technologijų (tikslų nustatymas, laiko planavimas, atminties lavinimas, informacijos suradimas, greitas skaitymas ir rašymas, „protingas“ konspektavimas, „aklas“ spausdinimas) įgūdžius.

Kadangi universitete planuoju vesti kursą „Greitojo mokymosi technologijos“, atlikau tyrimą tarp dėstytojų ir studentų. Išsiaiškinau, kad šis kursas būtų naudingas ir tuo turėtų pasirūpinti universitetas (taip mano daugiau nei pusė apklaustųjų).

Visose gyvenimo srityse (studijos, mokslas, darbas ir karjera, laivalaikis, finansinė nepriklausomybė, savirealizacija ir šeima) reikalingiausi įgūdžiai yra mokėjimas suplanuoti laiką, informacijos valdymas ir užsienio kalbų mokymasis. O daugelis respondentų dar neturi, bet norėtų įgyti tokių įgūdžių kaip informacijos įsiminimas, greitas skaitymas ir rašymas, „aklas“ spausdinimas.

VU FLF
Rusų filologijos katedra

Disertacijos tema:
*Vaikų iš rusakalbių šeimų
inkulturacija ir
kalbinis ugdymas*

II SESIJA: GARSAI IR VAIZDAI

Bernadeta Ramanauskienė

Šiaulių Senųjų (Talšos) kapinių ornitofaunos įvairovė

Tyrimo objektas – Šiaulių Senųjų (Talšos) kapinių ornitofauna. Tyrimu siekta nustatyti iki šiol netyrinėtą urbanizuoto miesto biotopo paukščių įvairovę. Senųjų lapuočių žaliasis plotas su šalia esančiu ežero biotopu nulemia turtingą paukščių rūšių sudėtį. Apskaitoms pasirinktas pagrindinis tyrimo (perėjimo pradžios) laikotarpis – balandžio 25–gegužės 10 d. Tyrimo pabaigoje pateikiami pasiūlymai šios teritorijos aplinkos apsaugos organizavimui.

ŠU
Literatūros istorijos
ir teorijos katedra

Disertacijos tema:
*Juozo Glinskio modernioji drama
prancūzų moderniosios dramos
akiratyje:
religinis ir mitologinis kontekstai*

Rima Bertašavičiūtė

Du Šerloko Holmsio pavidalai, arba apie žvirblį literatūroje ir kine

Šerlokas Holmsas – figūra, peržengianti erdvės ir laiko ribas: per 140 metų jis buvo nuolat numarinamas, atgaivinamas, perkeliamas iš vienos meno rūšies į kitą, iš fikcinės praeities – į gyvenamąją dabartį. Holmsio pėdsakų ieškoma kriminalistikoje, teismo medicinoje, pasakojimo teorijose, galiausiai – kasdieninėje buitinėje logikoje. Pranešime pristatomos pagrindinės holmsistikos kryptys, susitelkiant ties literatūra ir kinu – dviem meniniais Holmsio pavidalais, kurie, kaip rodo konkrečių tekstų analizė, reprezentuoja skirtingas vertes ir, atitinkamai, skirtingus tekstinės meilės ir žavėjimosi objektus.

VU FLF
A. J. Greimo semiotikos
ir literatūros teorijos centras

Disertacijos tema:
*Šiuolaikinė lietuvių eseistika:
teorinės modelio apibrėžtys*

Neringa Mikalauskiene

Atkoduoti *Gintarinę širdį* (N-14)

Pranešime kalbama apie doktorantės laisvalaikio veiklų pasekmes: knygos, kaip grožinio teksto, transformaciją į socialinį reiškinį, lėmusį asmenybės susidvejinimą: literatūros kritikė Neringa Mikalauskiene priversta kalbėti apie Neringos Dangvydės kūrybą – pasakų rinkinį *Gintarinė širdis*.

Knygai, kurios tiesioginis adresatas yra ikimokyklinio ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikai, galbūt teks užklijuoti lipdukus su užrašu: „Rekomenduojama skaityti kartu su suaugusiaisiais“: kovo 20 d. aštuoni Seimo nariai kreipėsi į Kultūros ministrą, reikalaudami ištirti, ar jo vadovaujama ministerija teisėtai parėmė knygą, kuri „neva neatitiko ministerijos puoselėjamų nacionalinių vertybių“. Šio pranešimo tikslas – pateikti Neringos Dangvydės pasakų kaip meninės visumos analizę, apibrėžti jų vietą pasakų klasifikacijoje apskritai ir išskirti vertybes, kurios tekstuose vyrauja, pripažįstant, jog ten bandoma pateikti vaikui tam tikro elgesio šiandienos visuomenėje modelius. Iškeliama prielaida, jog kurdama šią ir kitas pasakas, autorė sąmoningai pasinaudojo JTO vaikų teisių konvencijos, kurią Lietuva ratifikavo 1995 m., nuostatais.

VU FFLF

Prancūzų filologijos katedra

Disertacijos tema:

*Hélène Cixous rašymo kodai
ir lietuvių autorių
kūrybos tendencijos*

Rita Gudėnaitė-Špokauskiene

Intelektualūs socialinės medijos protestai: politinis humoras

Socialinės medija yra svarbi bendruomeninių protestų erdvė. Pastebima, jog pastaraisiais metais socialinėje medijoje (ypač – dienoraščiuose, tinklaraščiuose, socialinių ir naujienų tinklų svetainėse) intelektualūs visuomenininkai pasitelkia humorą kaip protesto formą, norėdami išreikšti nepasitenkinimą Lietuvos politikų veiksmais. Dažniausiai tai jauni, aktyvūs, išsilavinę žmonės, neturintys jokių sąsajų su politika arba iš dalies (pavyzdžiui, žurnalistai). Pranešime pateikiami intelektualaus humoro pavyzdžiai ir aiškinamasi ar tokia protesto forma yra veiksminga sprendžiant problemas.

ŠU

Literatūros istorijos
ir teorijos katedra

Disertacijos tema:

*Šiuolaikinės
vaikų literatūros laukas*

Konferenciją organizuoja:

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas

Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto

A. J. Greimo semiotikos ir literatūros teorijos centras

Konferencija vyks:

2014 m. gegužės 16 d.

Lietuvių literatūros
ir tautosakos institute
(Antakalnio g. 6, Vilnius)